

שאלה:

קטעים בארמית כגון בסליחות או בריך שמיא ופתח אליהו שנאמר בארמית, מה דין אמירתם כשיש עשרה במקום שסיימו לומר הקטע אם יחיד רשאי לאומרו.

תשובה:

קטעי סליחות בארמית כל עוד שהמנין נמצאים בסליחות ולא סיימו כל הסליחות רשאי מי שהוא חלק מהמנין לומר הקטע בארמית אפילו שהם סיימו קטע זה. ולגבי בריך שמיא ופתח אליהו רשאי לאומרו ביחיד.

ביאורים: בכי בא מועד ימים נוראים עמ' ח' הבאנו מחלוקת בענין קטעי ארמית שבסליחות אם אפשר לאומרו בלא מנין שדעת כה"ח וכתב שכן פשוט דעת הפוסקים ושו"ת מאמר (הגרמ"א) ח"ב סי' מח' ובדרכי הלכה עמ' תכ"ו והגר"מ מאזוז באור תורה אלול תשנ"ד ודברי שלום ואמת עמ' 109 שיש לאומרו, שנשתבחו ישראל ששואלים צרכיהם מהקב"ה ללא שום אמצעי, חוץ מ"ג מידות שאין היחיד אומרו אלא בגינתם וטעמם כקורא בתורה וכן מנהג יוצאי מרוקו.

ומאידך דעת א"ר וספר התניא סי' עב' ומ"ב ס"ק ד' וחזו"ע ימים נוראים עמ' יא' שאין לומר הקטעים שבארמית בלא מנין כיון שאין המלאכים מבינים לשון ארמית, ורק הקטעים הסדורים והרגילים בציבור (כגון ובא לציון) אומרים בלא מנין. והגרש"א בהל"ש תשרי עמ' ד' חידש כל שיש ששה מתוך עשרה שבמנין שאומרים את הקטעים בארמית, חשוב למנין ואין צריך שכל העשרה יאמרו הקטעים. ודעת שו"ת יב"א ח"א או"ח סי' לה' רק אם יש עשרה, יש לומר כל קטע בארמית כולל קטע רחמנא.

והנה לגבי יחיד באמירת קטעים בארמית בציבור שכבר סיימו הקטע פסקו הגרש"א בהל"ש שם עמ' ד' ושו"ת שבה"ל ח"ט סי' קכז' אות ג' ע"פ מאורי אור בסוף תענית כל עוד שלא סיימו הסליחות עד אמירת הקדיש, רשאי היחיד לומר קטע זה אבל אם סיימו הציבור כל הסליחות, אין היחיד רשאי לומר הקטע שבארמית.

ולגבי בריך שמיא כתב בשו"ת תורה לשמה סי' מט' כיון שהוצאת ספר תורה רק בציבור אף האומרו ביחיד נחשב בציבור ועוד שפתיחת ההיכל הוא עת רצון ומקבלים אף בקשת היחיד, וגם לפי מה שכתבנו לעיל כיון שהוא נוסח רגיל אין צריך מנין.

ולגבי פתח אליהו כיון שהוא לימוד ולא תפילה מותר ביחיד.

ובטעם הדבר בארמית (רנ"ד-ד') שדוקא צדקה אין מקבילים מנכרים, לפי שהיא מכפרת על נותנה, אף נדבות חפצים לבית הכנסת דינו כקדושת נדבה, שאינם באים לכפרה, ולכן נתן לקב"ל מנכרים. (והוסיף לבאר רבנו חיים בן עטר (ד'אשון לציון), יו"ד רנ"ט-ד'): "באשר הגויים מביאים חפץ וכדומה לכבוד לשם ולתפארת, שמו של הקב"ה מתעלה, ואין בדינו לבטלו נגד רצונו יתברך, ואדרבה מתעלה בך מעלת האמה הישראלית, כי מלכם מלך על כל העולם כולו בכבודו, ואיך הקנעה של הסט"א לפני הקדושה, ואז הוי מעלת הקדוש דמט רשע לפני צדיק. מה שאין כן באשר בעונותינו מקבילים עניי ישראל צדקה מאמות העולם, אז הוא בהפך, צדיק מט לפני רשע, שהקדושה, שהם ישראל, נצרכים לאמות העולם ומתפארים מהם, ולפיכך אין לקבל מהם. ויען עוד בקב"ץ תשובות מרן הגר"ש א"לשיב, ח"א סי' צ"ז).

וגם נדבה לכתובית ספר תורה נתן לקבל מנכרי (כשלבנו לשמים), וכמבאר במגן אברהם (סי' קנ"ד סקי"ח, הביאו המשנ"ב שם סקמ"ח), שמוקד לעבודה זרה [או לחלל שבת בפרהסיא או מוקד להקעים], אם נתן מעות לכתב ספר תורה בשמו, מתיר לקבלו ולכתב על ידם את ספר התורה. וכתב החתם סופר (בחדושי השלחן ערוך שם), שאף מנכרים מקבילים צרכי בית הכנסת ואף ספר תורה (שנכתב בהקשר).

לסכום: מתיר לקבל את תרומתו של הנכרי לרכישת עמוד בספר התורה.

¹ וכן העלה הגרש"א שטרן שליט"א ב"שביבי אש" (סי' ט"ז), אומנם, שמענו ממור"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, שבכל זאת נראה שיש גנאי לס"ת כאשר רוכשים אותו ישירות מכספו של הנכרי, ולפיכך, יש למסור את כספו לבנק בהלוואה (ולנכרי יסבירו שעד לרכישת הס"ת, הכספים יישמרו בבנק), ולאחר מכן יטלו מהבנק כסף אחר ועמו ירכשו את העמוד. ובכך לאורה ממעטים בגנאי, וזכותו של הנכרי נשמרת, כי על ידו נרכש העמוד.

באחד מארגוני הקריה הפועלים להשבת יהודים לצור מחצבתם, החלו לאחרונה בפרויקט מיוחד של זכוי יהודים בהשתתפות בכתובית ספר תורה. הספור שולפנינו ארע באחד מימי הקמפין העמוסים. למוקד הטלפוני של הארגון הגיעה שיחת טלפון מאדם שבקש לזכות ולקנות עמוד שלם בספר התורה.

"נשמח לפרך אותך, זכות התורה תגן עליך", אמר לו הטלפון, "מה שמך?"

"ראפיק חוסיני", השיב האיש מעבר לקו, והוסיף: "אני מתרגש מאד, זו פעם ראשונה שאני לוקח זכות בספר תורה. אני רוצה לתת את העמוד לרפואת כל המשפחה... רגע, אתה אתה?"

"אה כן, רגע אחד", התעשת הטלפון, "אני רוצה רק לברר, אתה יהודי?"

"אני ערבי, אבל מה זה קשור? אני פשוט רוצה לזכות בספר תורה. אשלים על הכל באשראי. אני יודע היטב את הערך הגדול. מה, יש הבדל? אני מאמין באלקים בדיק כמוכם. אז מה אם אני מסלמי?"

"אני שמח לשמוע", הגיב הטלפון, "אדאג לחזור אליך בהקדם."

הטלפון מהר לשאל, האם מתיר למכר לנכרי את העמוד?

תשובה:

א) נפסק בשלחן ערוך (יו"ד סי' רנ"ד ס"ב, וסי' רנ"ט ס"ד), שנקרי שהתנדב מנורה או דבר אחר לבית הכנסת, מקבילים ממנו. ועל אף שאין מקבילים מעות לצדקה מהנכרים, מכל מקום אם הם מנדבים חפץ לבית הכנסת - מקבילים מהם. (וכן גוי המנדב מפה לספר תורה מקבילים ממנו, כמבאר בשו"ת מהר"ר ברוך סי' רע"ו).

איזה תלמיד מחונן קפץ
מכיתה ז' לשיבה 60נה
אז אבא שלו הכריז
באושר: "שהוא לא 60
אם ח'...."

בצבתי 10 דקות בלופף
בחזרה למישהו בחלון האווה,
עד שהבנתי שהוא
מנקה את הצבוכית...

"אחד אלור: אני לא יכול להירדם
אחרי כוס קפה." אזלי זה בדיוק
הפוך,
אני לא יכול לשתות קפה אחרי שאני
נרדם"

בואו והצטרפו אלינו למסע מרתק של 40 יום לימוד הלכה יומית - רק 5 דקות בנושא הצניעות

מפי הרבנית רות שמש

03-6171121

אד"ב להקיש לעברית ו- להלכה 2-

בואו ותתחברו לקו הישועות
(הרכות צניעות וסיפור ישועות)
3 דקות ביום מצילות חיים
ותראי ישועות בכל החומים
מספר הקו

073-383-4050

2448 וא 5

